

A decorative Easter card featuring a large blue bow at the top, a brown braided wreath border, and a background of colorful polka dots. At the bottom, there are several colorful Easter eggs (yellow, pink, blue, green) nestled in green grass.

Vážený rodiče, milé děti,

nastal čas Velikonoc –

**nejvýznamnějšího křesťanského svátku,
pro ostatní pak svátky znamenající příchod jara,
oslavující probouzení přírody,
její plodnost, naději a lásku.**

**A také období lidových tradic a symbolů –
beránek, malování vajíček, koleda.**

Užijte si svátky jara ve zdraví a v pohodě.

Velikonoční koledy

K velikonočním svátkům neodmyslitelně patří velikonoční koledy.

Hody, hody

Hody, hody doprovody,
já jsem malý zajíček,
utíkal jsem podle vody,
nesl košík vajíček.

Potkala mě koroptvička,
chtěla jedno červené,
že mi dá lán jetelíčka
a já říkal: Ne, ne, ne.

Na remízku mezi poli,
mám já strýčka králíčka,
tomu nosím každým rokem,
malovaná vajíčka.

Malý koledníček

Já jsem malej koledníček,
dáte-li mě pár vajíček?

Nemáte-li červený, dejte bílý,
však Vám za ně slepička snese jiný.

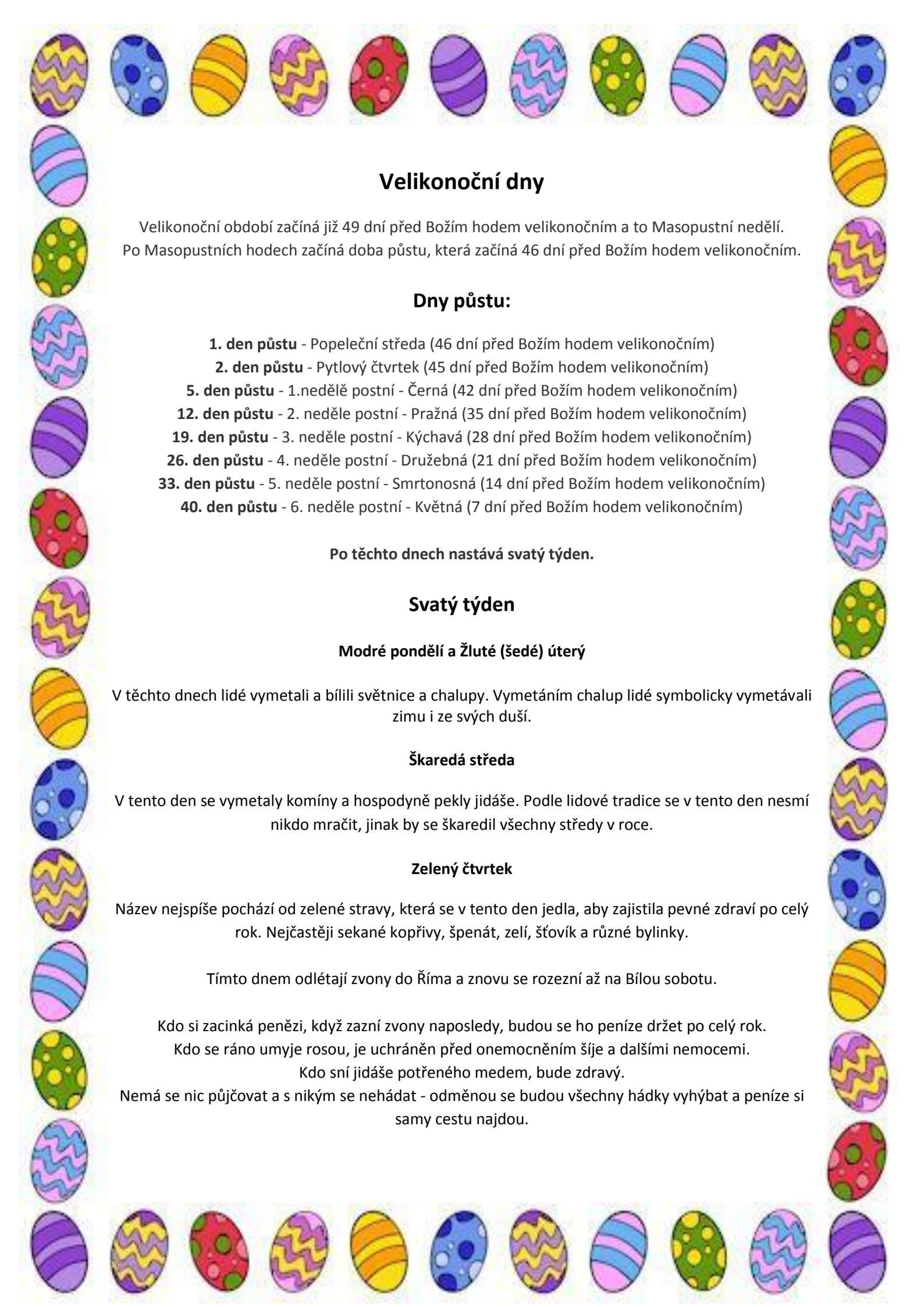
Na peci v koutku,
na zeleném proutku,
než se proutek otočí,
ať se korbel natočí.

Velikonoční pro kluky

Upletl jsem pomlázku,
je hezčí než z obrázku,
všechny holky, které znám,
navštívím a vymrskám,
než mi dají vajíčko,
vyplatím je maličko.

Velikonoční pro holky

Kropenatá slepička
snesla bílá vajíčka,
obarvím je, vymaluji,
všechny chlapce podaruji,
pentličky si nastříhám,
na pomlázku jim je dá.

Velikonoční dny

Velikonoční období začíná již 49 dní před Božím hodem velikonočním a to Masopustní nedělí. Po Masopustních hodech začíná doba půstu, která začíná 46 dní před Božím hodem velikonočním.

Dny půstu:

- 1. den půstu** - Popeleční středa (46 dní před Božím hodem velikonočním)
- 2. den půstu** - Pytlův čtvrtek (45 dní před Božím hodem velikonočním)
- 5. den půstu** - 1. neděle postní - Černá (42 dní před Božím hodem velikonočním)
- 12. den půstu** - 2. neděle postní - Pražná (35 dní před Božím hodem velikonočním)
- 19. den půstu** - 3. neděle postní - Kýchavá (28 dní před Božím hodem velikonočním)
- 26. den půstu** - 4. neděle postní - Družebná (21 dní před Božím hodem velikonočním)
- 33. den půstu** - 5. neděle postní - Smrtonosná (14 dní před Božím hodem velikonočním)
- 40. den půstu** - 6. neděle postní - Květná (7 dní před Božím hodem velikonočním)

Po těchto dnech nastává svatý týden.

Svatý týden

Modré pondělí a Žluté (šedé) úterý

V těchto dnech lidé vymetali a bílili světnice a chalupy. Vymetáním chalup lidé symbolicky vymetávali zimu i ze svých duší.

Škaredá středa

V tento den se vymetaly komíny a hospodyně pekly jidáše. Podle lidové tradice se v tento den nesmí nikdo mračit, jinak by se škaredil všechny středy v roce.

Zelený čtvrtek

Název nejspíše pochází od zelené stravy, která se v tento den jedla, aby zajistila pevné zdraví po celý rok. Nejčastěji sekané kopřivy, špenát, zelí, šťovík a různé bylinky.

Tímto dnem odlétají zvony do Říma a znovu se rozezní až na Bílou sobotu.

Kdo si zacinká penězi, když zazní zvony naposledy, budou se ho peníze držet po celý rok.

Kdo se ráno umyje rosou, je uchráněn před onemocněním šíje a dalšími nemocemi.

Kdo sní jidáše potřepeného medem, bude zdravý.

Nemá se nic půjčovat a s nikým se nehádat - odměnou se budou všechny hádky vyhýbat a peníze si samy cestu najdou.

Velký pátek

Den hlubokého smutku na památku ukřižování Ježíše Krista. Tento den lidé dodržovali přísný půst. Nesmělo se hýbat zemí, nesmělo se prát prádlo.

Také se věřilo, že se v tento den otevírají skály a lidé k nim proto chodili hledat poklady.

Bílá sobota

Sobota je bílá podle roucha, v němž se přijímá křest. Vařily se obřadní a sváteční pokrmy, pekly se mazance a velikonoční beránci, pletly se pomlázky z vrbového proutí, vázaly se březové větvičky a zdobila se vajíčka.

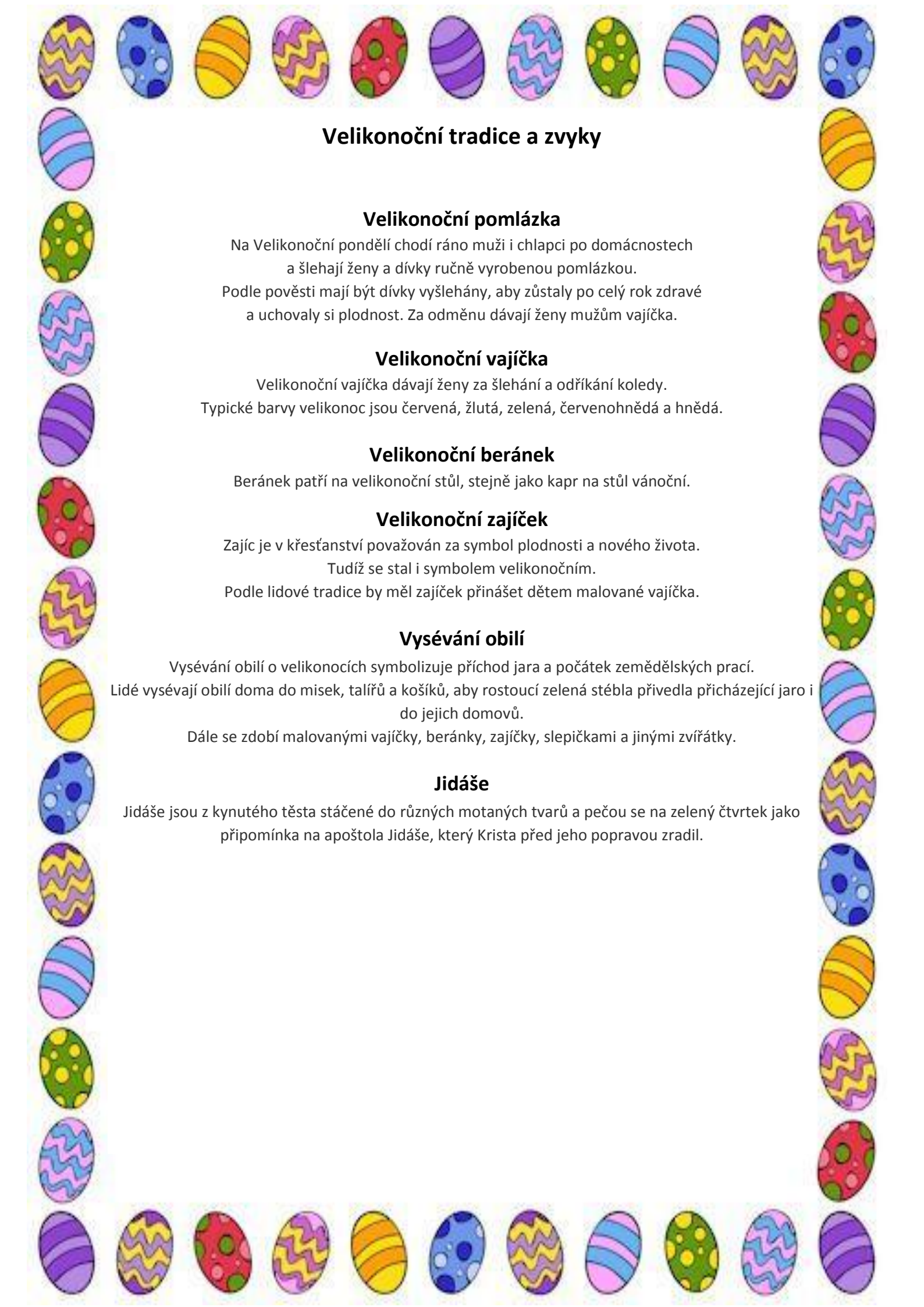
O Bílé sobotě se znovu vrací zvony z Říma, kam odletěly na Zelený čtvrtek.

Boží hod velikonoční (neděle)

K této neděli patří tradiční velikonoční pokrmy – beránek, mazanec, ale také vejce, chleba a víno, které se dříve světily ráno při mši. Kousek z takto posvěceného jídla dostala v tento den každá návštěva, která vešla do domu.

Velikonoční pondělí

V tento den chodí chlapci dům od domu za děvčaty a šlehají je pomlázkami spletenými z vrbového proutí, aby byla po celý rok zdravá, veselá a pilná. Chlapci za to od děvčat dostávají malovaná vajíčka, stuhy a dárečky.

Velikonoční tradice a zvyky

Velikonoční pomlázka

Na Velikonoční pondělí chodí ráno muži i chlapci po domácnostech a šlehají ženy a dívky ručně vyrobenou pomlázkou. Podle pověsti mají být dívky vyšlehány, aby zůstaly po celý rok zdravé a uchovaly si plodnost. Za odměnu dávají ženy mužům vajíčka.

Velikonoční vajíčka

Velikonoční vajíčka dávají ženy za šlehání a odříkání koledy. Typické barvy velikonoce jsou červená, žlutá, zelená, červenohnědá a hnědá.

Velikonoční beránek

Beránek patří na velikonoční stůl, stejně jako kapr na stůl vánoční.

Velikonoční zajíček

Zajíc je v křesťanství považován za symbol plodnosti a nového života. Tudíž se stal i symbolem velikonočním. Podle lidové tradice by měl zajíček přinášet dětem malované vajíčka.

Vysévání obilí

Vysévání obilí o velikonočních symbolizuje příchod jara a počátek zemědělských prací. Lidé vysévají obilí doma do misek, talířů a košíků, aby rostoucí zelená stébla přivedla přicházející jaro i do jejich domovů. Dále se zdobí malovanými vajíčky, beránky, zajíčky, slepičkami a jinými zvířátky.

Jidáše

Jidáše jsou z kynutého těsta stáčené do různých motaných tvarů a pečou se na zelený čtvrtek jako připomínka na apoštola Jidáše, který Krista před jeho popravou zradil.

Velikonoční recepty

Beránek

Ingredience:

250 g moučkový cukr
1 Vanilkový cukr
300 g polohrubá mouka
150 g tuku (máslo, Hera)
5 žloutků
5 bílků
kůra a šťáva z 1/2 citronu
1 hořká mandle
tuk a strouhanka na vymazání formy

Postup:

Cukr, žloutky, vanilkový cukr a strouhanou citronovou kůru třeme do pěny. Poté přidáme do pěny strouhanou hořkou mandli, citronovou šťávu, ušlehaný tuhý sníh z bílků a prosátou mouku. Lehce promícháme a nalijeme do dobře vymaštěné a strouhankou vysypané formy.

Formu vložíme do středně teplé trouby a pečeme dorůžova. Upečeného beránka vyklopíme, z rozinek uděláme oči a na krk dáme mašličku se zvonečkem.

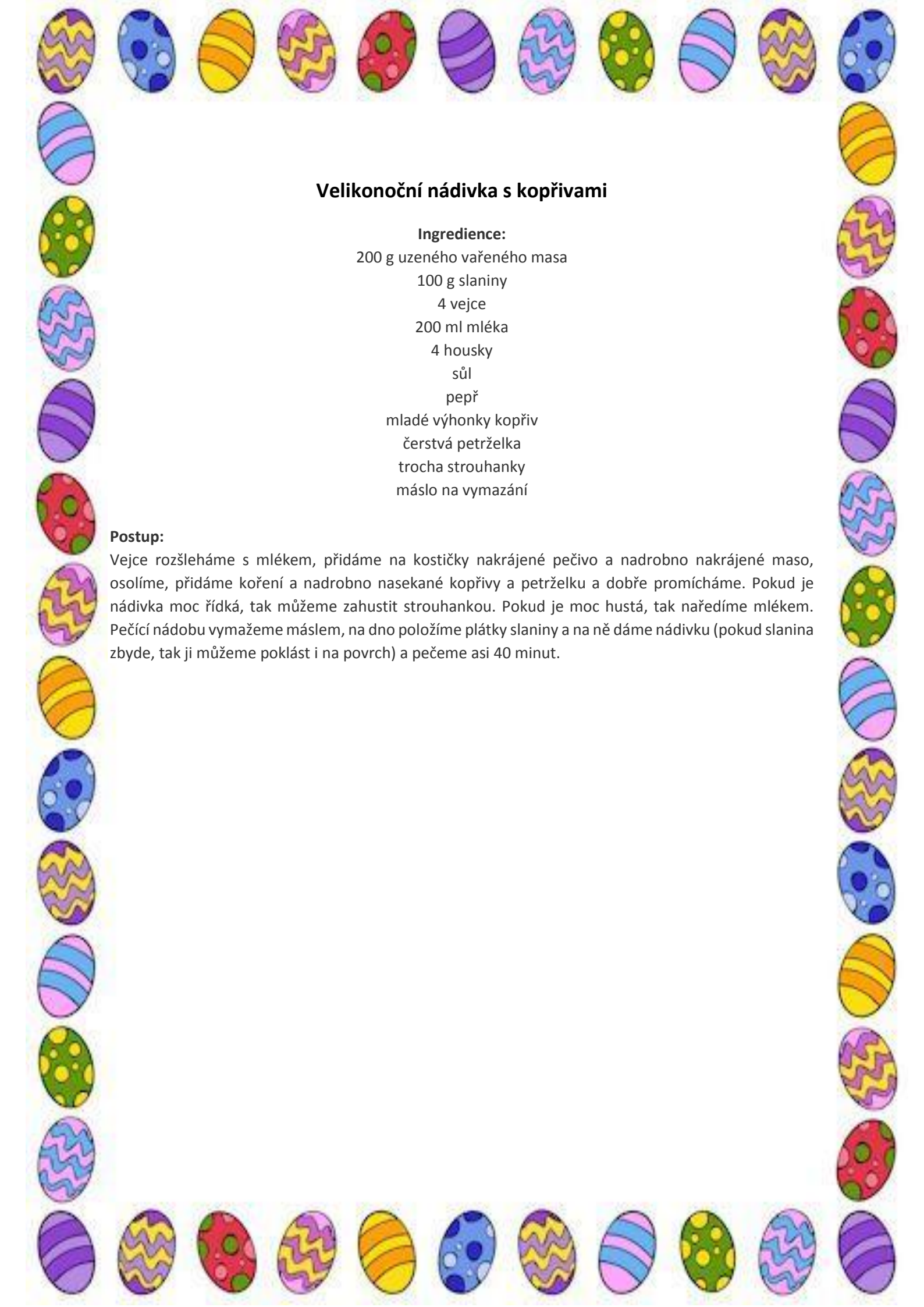
Jidáš

Ingredience:

250 ml mléka
30 g droždí
lžíce jemného krystalového cukru
500 g hladké mouky
120 g másla
2 žloutky
80 g medu
citrón
špetka soli

Postup:

Ve 100 ml vlažného mléka rozmícháme droždí s cukrem a lžící mouky a necháme vykynout. Změklý tuk vymícháme se žloutky a medem do pěny. Postupně přimícháme mouku, kvásek, zbylé mléko, nastrouhanou citrónovou kůru a sůl. Zpracujeme těsto, které necháme vykynout asi 30 minut. Z těsta vykrajujeme kousky a formujeme z nich válečky, které zkroutíme do spirály. Naskládáme je na vymazaný plech a necháme je ještě chvíli vykynout. Koláčky vložíme do předehřáté trouby a pečeme 20 minut do zlatova. Ještě teplé jidáše potřeme medem.

Velikonoční nádivka s kopřivami

Ingredience:

200 g uzeného vařeného masa
100 g slaniny
4 vejce
200 ml mléka
4 housky
sůl
pepř
mladé výhonky kopřiv
čerstvá petrželka
trocha strouhanky
máslo na vymazání

Postup:

Vejce rozšleháme s mlékem, přidáme na kostičky nakrájené pečivo a nadrobno nakrájené maso, osolíme, přidáme koření a nadrobno nasekané kopřivy a petrželku a dobře promícháme. Pokud je nádivka moc řídká, tak můžeme zahustit strouhankou. Pokud je moc hustá, tak naředíme mlékem. Pečící nádobu vymažeme máslem, na dno položíme plátky slaniny a na ně dáme nádivku (pokud slanina zbyde, tak ji můžeme poklást i na povrch) a pečeme asi 40 minut.